

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง "ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในส่วนภูมิภาค และผู้นำท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้" ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในส่วนภูมิภาคและผู้นำท้องถิ่น ต่อการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในด้านการดำเนินงานด้านการประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาค้นหาข้อมูลต่าง ๆ จากบุคคล เอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และนำมากำหนดประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วสร้างเครื่องมือการวิจัยพร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรในการวิจัย

ประชากรในการวิจัย เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐในส่วนภูมิภาคและผู้นำท้องถิ่น จำนวน 415 คน ประกอบด้วย

1. เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ในระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ จากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ และกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา และจังหวัดนราธิวาส ในปี พ.ศ. 2536 จำนวน 94 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง (ตามรายละเอียดแสดง ตารางที่ 1)
2. ผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ของจังหวัดปัตตานี ยะลาและจังหวัดนราธิวาส ในปี พ.ศ. 2536 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มกลุ่ม (Cluster Sampling) จากผู้นำท้องถิ่นของแต่ละอำเภอ ในแต่ละจังหวัด โดยวิธีการจับฉลาก จังหวัดละ 2 อำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างทุกตำบลและหมู่บ้าน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 321 คน เมื่อคิดขนาดของความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ 5 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ.05 จากประชากร (ตามรายละเอียดแสดง ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 รายละเอียดและจำนวนของประชากรในการวิจัยที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

รายละเอียดของประชากร	จำนวน (คน)
เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
ระดับภาค	
ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการฝ่ายพลเรือนศูนย์ผู้อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้	2
ศึกษาธิการเขต	1
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการศึกษาและสังคมศูนย์ผู้อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้	1
หัวหน้าฝ่ายภาษาไทยศูนย์ผู้อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้	1
ระดับจังหวัด	
ศึกษาธิการจังหวัด	3
ปลัดจังหวัด	3
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด	3
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาเอกชนโรงเรียนจังหวัด	3
ระดับอำเภอ	
ศึกษาธิการอำเภอ	30
หัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอ	30
ผู้ประสานงานการศึกษาเอกชนโรงเรียนระดับอำเภอ	17
รวม	94

ตารางที่ 2 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำท้องถิ่น จำแนกตามจังหวัด อำเภอ และตำแหน่งหน้าที่

จังหวัด/อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภท		รวมกลุ่มตัวอย่าง
	กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	
ปัตตานี			
สายบุรี	10	57	67
กิ่ง อ.ไม้แก่น	2	16	18
ยะลา			
รามัน	16	82	98
ยะหา	9	52	63
นราธิวาส			
ตากใบ	8	49	57
สุโหงโกลก	3	15	18
รวม	48	273	321

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นต่อการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการดำเนินงาน ด้านการประเมินผลและด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง มีลักษณะเป็นแบบลิเคิร์ต (Likert scales) 5 ระดับ คือ 1. เห็นด้วยมากที่สุด 2. เห็นด้วยมาก 3. เห็นด้วยปานกลาง 4. เห็นด้วยเล็กน้อย 5. เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open-ended) จำนวน 6 ข้อ

2. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ จากบุคคล เอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากข้อ 1 นำมาศึกษาอย่างละเอียดแล้วจึงกำหนดขอบเขตเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถามเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการดำเนินงาน ด้านการประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง

3. สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้

4. นำโครงร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจแก้ไขทางด้านเนื้อหา ภาษาและสำนวนที่ใช้ ในแบบสอบถามให้ชัดเจน และเข้าใจยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัย และด้านการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิปรากฏในภาคผนวก ก หน้า 124.)

6. นำคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามโดยปรึกษาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขกับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทำการทดลองใช้ (Try-out) กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 10 คน และผู้หน้าที่ท้องถิ่น จำนวน 10 คน ที่ไม่ใช่ประชากร ในจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส เพื่อให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนความชัดเจนของภาษาที่ใช้ แล้ววิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความตรงรวมของแบบสอบถามได้เท่ากับ .97 ซึ่งจัดว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเที่ยงสูง

8. ทำการปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้ง นำไปใช้ก่อนรวบรวมข้อมูลกับประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส และผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

2. ผู้วิจัยประสานกับผู้อำนวยความสะดวกการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เพื่อขอความร่วมมือให้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดละ 4 คน เป็นผู้ช่วยวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่

3. ผู้วิจัยได้ไปแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับผู้ช่วยวิจัยในแต่ละจังหวัด โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวม ดังนี้

3.1 จังหวัดยะลา เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 4 - 8 ตุลาคม 2536 จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 28 คน และเจ้าหน้าที่เอกชน จำนวน 161 คน

3.2 จังหวัดปัตตานี เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 11-15 ตุลาคม 2536 จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 33 คน และเจ้าหน้าที่เอกชน จำนวน 85 คน

3.3 จังหวัดนราธิวาส เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 18 - 22 ตุลาคม 2536 จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 33 คน และเจ้าหน้าที่เอกชน จำนวน 75 คน

4. ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามเสร็จสิ้น เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2536 ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 415 ฉบับ เมื่อได้รับกลับคืนแล้ว ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป ปรากฏว่าได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 380 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.56 โดยแบ่งเป็นแบบสอบถามจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 87 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.55 และแบบสอบถามจากเจ้าหน้าที่เอกชน จำนวน 293 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.27 ดังตารางที่ 2 ดังนี้ ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและแบบสอบถามที่สมบูรณ์และได้รับคืน

ประเภทบุคลากร	จำนวนประชากร	จำนวนแบบสอบถาม		ร้อยละ
		ที่ได้รับคืน	ที่สมบูรณ์	
เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	94	94	87	92.55
เจ้าหน้าที่เอกชน	321	321	293	91.27
รวม	415	415	380	91.56

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน ลงรหัส (Code) แล้วทำการประมวลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC (Statistical Package For Social Science) ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Analysis) และหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอเป็นตารางมีคำบรรยายประกอบ

2. ข้อมูลตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นต่อการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และนำเสนอเป็นตารางมีคำบรรยายประกอบ โดยแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ซึ่งแบ่งเป็นดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	หมายถึง	จัดกิจกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	หมายถึง	จัดกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	หมายถึง	จัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.49	หมายถึง	จัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 - 5.00	หมายถึง	จัดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด ทำการวิเคราะห์โดยวิเคราะห์เนื้อหาและการจัดคำตอบเป็นกลุ่ม แล้วนำเสนอในลักษณะความเรียงพร้อมสรุปรวมเป็นรายประเด็น

3. การเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในส่วนภูมิภาคกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ทำการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางมีคำบรรยายประกอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (μ)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)